

Wijziging opzet verkiezingen

Bovengenoemd wetsontwerp beoogt de volgende verbeteringen te realiseren:

- 1) het beperken van het samenvallen van teveel verkiezingen in één jaar;
- b) het vervroegen van het tijdstip van aantreden van de nieuwe gemeenteraad met het oog op de opstelling van de gemeentebegroting;
- c) het vervroegen van het tijdstip van aantreden van de nieuwe gekozen Tweede Kamer bij periodieke verkiezingen;

De VVD-fractiewoordvoerder, Wiebenga drong er bij de regering op aan dat bij de komende algehele herziening van de Kieswet aandacht zal worden besteed aan het vereenvoudigen van kieswettelijke procedures en voorschriften (deregulering).

Ad a) Spreiding verkiezingen

Het samenvallen van teveel verkiezingen in één jaar kan een probleem zijn. Zoals bekend worden de raads- en staten-verkiezingen al heel lang in hetzelfde jaar gehouden. Daar komt dan soms nog een Tweede Kamerverkiezing bij, en als het tegenzit ook nog eens de Europese Verkiezingen. Zo zullen, als er niets gebeurt, in 1986 drie verkiezingen plaatsvinden, namelijk voor Tweede Kamer, Provinciale Staten en gemeenteraden, waarvan twee (Tweede Kamer en gemeenteraden) op één week na elkaar. Het is duidelijk, dat dat wat veel van het goede kan zijn, voor de kiezer, maar ook voor de uitvoerende diensten. Het is dus terecht, dat de regering heeft nagedacht over de vraag hoe je dat probleem kunt verkleinen. Het samenvallen van drie tot soms vier verkiezingen in één jaar heeft nadelen. Verschuiven van Europese Verkiezingen is echter niet mogelijk; van periodieke Tweede kamerverkiezingen onnuttig, wegens veelvuldig voorkomende tussentijdse ontbinding.

Het combineren van staten- en raadsverkiezingen op één dag doet afbreuk aan de zelfstandige betekenis van die verkiezingen, en geeft grote praktische bezwaren (cumulatie van werkzaamheden, verschillende lijstnummers voor dezelfde partij, verschillende kiezersregisters in verband met stemrecht van buitenlanders voor de gemeenteraad).

Verschuiven van opties om tot een oplossing te komen zijn besproken, zoals de mogelijkheid om raads- en statenverkiezingen op één dag te houden, dan wel het naar voren schuiven van het verkiezingsjaar voor de raads- of de statenverkiezingen, dan wel het uitstellen ervan.

De VVD-fractie stemt in met het voorstel van de regering om de provinciale statenverkiezingen los te koppelen van de raadsverkiezingen, en de statenverkiezingen te houden in 1987. Twee jaar opschuiven gaat te ver, omdat de zittingsperiode dan op 6 jaar zou komen.

Ad b) Raden en Staten

De tweede verbetering die dit wetsontwerp wil aanbrengen betreft het naar voren schuiven van de installatiedatum van de nieuwe gemeenteraad. Dit vindt de VVD-fractie

Hoorzitting 22 april Landbouw en Visserij over de groene structuurschema's

De fractiecommissie Landbouw van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie in de Tweede Kamer der Staten Generaal is voornemens, ter voorbereiding van de behandeling van de drie Groene Nota's, een hoorzitting te houden op 22 april 1985 in het gebouw van de Tweede Kamer.

Al diegenen die hiervan gebruik willen maken worden verzocht binnen tien dagen na verschijning van dit blad hiervan opgave te doen aan Frederike Voerhuis, telefoon: 070-614911, tsts. 2350 of 3314. Bij overbezetting zal de fractiecommissie zich genoodzaakt zien een keuze te maken van de te voeren gesprekken.

een verbetering omdat dan het nieuwe college van B. en W. de begrotingsvoorbereiding ter hand kan nemen. Noodzakelijk is dan echter wel, zo merkte de heer Wiebenga op, dat de rijkscirculaires die voor het opstellen van de begroting onontbeerlijk zijn niet meer veel te laat verschijnen; het rijk moet hierin zijn leven beteren!

De termijn voor collegevorming wordt in het wetsvoorstel gereduceerd van 90 tot 41 (soms 48) dagen. Daartegen rijzen van provinciale en gemeentelijke zijde bedenkingen. De VVD vindt een verkorting van die termijn positief, maar stelt voor de periode te stellen op 48 dagen, wat wets-technisch ook het meest eenvoudige is.

Ad c) Tweede Kamer

Het derde onderdeel van dit wetsontwerp betreft de verkorting van de termijn tussen de verkiezingsdag en het eerste optreden van de Tweede Kamer bij normale periodieke verkiezingen.

Bij de huidige regeling begint de Tweede Kamer pas op Prinsjesdag, terwijl de verkiezingen circa vier maanden eerder zijn. De VVD-fractie vindt dit een ongewenste situatie. De tussenliggende periode moet sterk verkort worden, tot circa dertien dagen. De nieuwe fracties kunnen dan de kabinetsformatie volgen. De suggestie van de staatscommissie Kiezers/Beleidsvorming om ook de hele verkiezingsprocedure voor de Tweede Kamer te vervroegen, moet niet bij dit wetsontwerp betrokken worden. Het maakt onderdeel uit van een reeks andere voorstellen, die in samenhang moeten worden bestudeerd en besproken. Daarop moet niet vooruitgelopen worden. Ook de Kiesraad heeft hierover inmiddels al bezwaren geopperd. De VVD-fractie wil deze kwestie, alsmede de kwestie van het onderzoek van de geloofs-brieven bij de komende algehele herziening van de Kieswet betrekken.

Het wetsontwerp bevat dus wel een aantal verbeterin-

gen, maar zou nog op een enkel puntje moeten worden aangepast.

(Voor nadere informatie: mr. J.G.C. Wiebenga, tel. 070-614911, tst. 2092.)

Subsidiering partij-instituten

Bezuiniging op democratiekosten is onjuist, zo stelt de de VVD tijdens de Uitgebreide Commissie Vergadering van maandag 18 februari jl. De regering acht stopzetting van de subsidiëring van de partij-instituten voor wetenschappelijk en vormingswerk nog steeds een reëel alternatief. De VVD-fractie kan zich daar niet in vinden. Vooral in een tijd van recessie komt de democratie extra onder druk te staan. Het is verkeerd om dan juist het parlement en andere politieke instellingen het werken te bemoeilijken. De voor 1984 voorgestelde extra bezuinigingen op de fractiekosten is door de Kamer unaniem afgewezen. Ook het regeringsvoorstel om voor 1984 ten tweede male ruim 16% op de partij-instituten te bezuinigen is terecht gewijzigd. Een uiteindelijke bezuiniging van bijna 30% in twee jaar is achteraf wellicht nog teveel. De discussie moet nu afgelopen zijn. De nota van regeringszijde geeft een te negatief beeld van de politiek.

Politieke vormingsinstituten

De voorkeur van de regering voor voortzetting van de subsidiëring van de wetenschappelijke instituten en stopzetting van de subsidiëring van de vormingsinstituten deelt de VVD-fractie evenmin. Beide werksoorten komen de gemeenschap ten goede. Het wetenschappelijke werk richt zich meer op het lange termijnbeleid; het vormingswerk verzorgt documentatiemateriaal van scholen en dergelijke, geeft cursussen voor raadsleden en bestuurders. Het is zeker zo nuttig.

Taak van de overheid

Het evenwicht tussen het overheidsonderzoek door de Wetenschappelijke Raad voor het regeringsbeleid (W.R.R.) en de wetenschappelijke partij-instellingen is geheel zoek. Het is wenselijk meer W.R.R.-onderzoek uit te besteden (privatisering). Rechtstreekse partij-subsidiëring wijst de VVD-fractie af. Dat geeft teveel risico van ongewilde overheidsbeïnvloeding van partijen. Het moet gaan om af te zonderen activiteiten. Ten onrechte behandelt de regering de activiteiten van de politieke jongerenorganisaties (daar is ook een subsidieregeling voor), de politieke vrouwenorganisaties en de bestuurdersverenigingen niet in de nota.

De overheidssubsidie moet aanvullend zijn. De partij-en moeten een redelijk deel van de kosten dragen. De subsidieregeling voor het politieke vormingswerk voldoet daar echter niet aan. Subsidie moet alleen stoppen als een partij de Tweede Kamer verlaat of de rechter haar verboden verklaart.

Regeling bij wet

De VVD-fractie heeft nu geen behoefte aan een alomvattende wet op het partijwezen. Voor deelaspecten is wettelijke regeling echter soms wel nodig.

De subsidiëring van bepaalde politieke activiteiten/partij-instituten is zo delicaat, dat regeling bij wet geboden is. De huidige pseudo-wetgeving (ministeriële beschikkingen) moet ook uit dereguleringsoogpunt vervangen worden door wetgeving.

Financiën

Een korting in twee jaar van circa 27% is te veel van het goede. De regering moet een meerjarenperspectief opstellen, waarbij zij zich in het licht van de onwenselijkheid om op democratiekosten bovenmatig te bezuinigen moet beraden over compensatiemaatregelen in fasen. De dekking kan worden gevonden bij de overheidsonderzoeksinstituten.

(Voor nadere informatie: mr. J.G.C. Wiebenga, tel. 070-614911, tst. 2092.)

Evaluatienota superheffing

Bij de behandeling van de Evaluatienota tijdens de U.C.V. van 13 februari jl. heeft de VVD-fractie de volgende punten naar voren gebracht.

Dat in verband met het uiteenlopen van de vraag- en aanbodverhouding er maatregelen genomen moesten worden is evident. De huidige regel, de zogenaamde superheffing, is echter in de visie van de VVD, alles behalve een structurele oplossing. Slechts als tussenfase, en onder voorwaarde hebben wij de instelling van een dergelijke regel aanvaard. Wel moest er sprake zijn van een mogelijkheid tot bijstelling. Het zijn de bijstellingen die in de UCV voornamelijk besproken werden.

De invoering van de superheffing heeft in de praktijk geleid tot een zorgelijke situatie. Men erkende dat verdere ongelimiteerde productie tegen gegarandeerde afname, in het kader van de ontstane overschotten niet reëel was. Nu echter, na de eerste uitkristallisatie van de maatregelen, moeten wij constateren, dat de rek, waar het de veehouderij betreft, eruit is. De boeren staan op scherp. Toch spreekt de Minister nog over een verhoging van de superheffing, tot 11%. De VVD-fractie ziet hiervan niet de noodzaak.

Momenteel verkeren nog vele veehouders in onzekere situaties, vele beroepsprocedures zijn nog in behandeling, hetgeen de situatie weinig overzichtelijk maakt. Ook de voorlichting, ondanks grote inspanningen van de zijde van het Ministerie op dit gebied, laat nog het één en ander te wensen over. In een aantal situaties is de aandacht, die aan de veehouderij besteed moest worden ten koste gegaan van andere sectoren binnen de landbouw. Wij denken hierbij bijvoorbeeld aan de graanproblematiek.

Al met al de situatie overziende komt de VVD-fractie tot de volgende conclusie: Wat betreft suggesties voor toekomstig beleid dienen wij ervanuit te gaan, dat in het afgelopen jaar de situatie nog niet is veranderd in die zin, dat er meer melk bij kan. Evenmin beschikken wij over meer geld. Wat betreft de mogelijkheden voor de toekomst zullen wij dus binnen de bestaande financiële mogelijkheden en binnen de bestaande hoeveelheden moeten kijken naar eventueel mogelijke verminderingen.

Wij denken hier bijvoorbeeld aan een onderlinge verrekening van enerzijds te veel en anderzijds te weinig geproduceerde melk op regionaal, nationaal en internationaal niveau.

Verder dient er gekeken te worden naar de regeling van de *grond-quotum binding*, de zogenaamde *grondgebondenheid*.

Kortom, wij zijn van mening, dat een vermindering van de huidige regeling en meer flexibiliteit bij de toepassing van de regeling van groot belang is voor de melkveehouderij.

Uitbreiding van de opkoopregeling door hem partieel toepasbaar te maken en de bovengrens van 250.000 kg te

verruimen is inmiddels min of meer door de Minister toegezegd.

De VVD-fractie zal de Minister verzoeken op korte termijn een vervolgotitie aan de Kamer te zenden en daarin verdere mogelijkheden van aanpassingsvoorstellen te doen. Aanpassingsvoorstellen welke meer op de praktijk zijn toegesneden, waarbij een rationele bedrijfsvoering mogelijk moet blijven.

(Voor nadere informatie: P.M. Blauw, tel. 070-614911, tst. 2116.)

Beeldende Kunstenaars Regeling

Op 13 februari jl. heeft de Kamer met de regering over de evaluatie van de BKR-regeling gesproken.

Naar de mening van de VVD-fractie moet voor het voeren van een goed beeldend kunstbeleid een sterker accent worden gelegd op de vraagzijde i.t.t. het huidige accent op de aanbodzijde. Daarnaast is een stimulerend beleid voor beginnende kunstenaars gekoppeld aan het streven naar kwalitatief hoogwaardige opleidingen noodzakelijk.

De financiering van het beeldend kunstbeleid door de overheid is geen open-eind financiering. Voor ons betekent het voeren van een kunstbeleid niet per definitie het leveren van een garantie voor de bestaanszekerheid voor de gehele, steeds toenemende beroepsgroep (tussen 1972 en 1982 een toename met meer dan 200%).

In het verleden heeft de VVD-fractie de BKR als complementaire arbeidsvoorziening aanvaard, echter nooit met het oogmerk dat zij een mogelijke, volledige en blijvende vervanging zou worden van elders ontbrekende mogelijkheden om als zelfstandig werkend beeldend kunstenaar in eigen onderhoud te voorzien.

In dit kader is de VVD-fractie voorstander van een gefaseerde afbouw van de Beeldende Kunstenaars Regeling en overheveling van BKR-gelden van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid naar het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. Het beeldend kunstbeleid vanuit WVC kan dan een belangrijke bijdrage leveren aan de inkomensvorming van de beeldend kunstenaar.

Aangezien bij de Rijksoverheid 450.000 en bij de lagere overheden 400.000 kunstwerken, aangekocht in het kader van de BKR, liggen opgeslagen heeft de VVD-fractie een motie ingediend waarin de regering wordt uitgenodigd om de verkoop van deze opgeslagen BKR-werken op korte termijn mogelijk te maken.

(Voor nadere informatie: Mevr. Drs. M.M.H. Kamp, tel. 070-614911, tst. 2091.)

Ziektewet

De ziektewetmaatregelen zijn neergelegd in een tweetal wetsontwerpen en behelzen een zestal voorstellen:

1. verlaging van het uitkeringspercentage van 80% naar 75% en in 1986 naar 70%.
2. het heffen van premie over het ziekengeld.
3. het heffen van premie op bovenwettelijke aanvulling op het ziekengeld alsmede op de WAO/AWW uitkering.
4. het scheppen van de mogelijkheid voor eigenrisicodragers om een premie-equivalent op het loon in te houden.

5. invoering minimum dagloonbepaling voor gehuwde kostwinners.
6. een overgangsmaatregel waardoor gedurende de (her-)onderhandelingsfase de consequenties van deze maatregelen niet automatisch via de bovenwettelijke bedingen in CAO's wordt afgeschoven op de werkgevers. De premieheffing komt geheel voor rekening van de werknemers, de korting wordt pons pons gelijk verdeeld over werkgevers en werknemers. Voor CAO's die na 1 november zijn afgesloten geldt deze overgangsmaatregel niet.

Opvallend is wel dat de voormalige voorstellen van Den Uyl/Dales leidden tot grote maatschappelijke onrust, terwijl het thans opvallend rustig is. Dit komt onder meer doordat het voorstel van Den Uyl rechtstreeks ingreep in de onderhandelingsvrijheid van CAO-partijen en dat is nu niet het geval. Er is een duidelijke relatie tussen deze maatregel en de reeds doorgevoerde kortingswetten. De VVD-fractie vindt het vragen van offers op het terrein van de sociale zekerheid noodzakelijk en zinvol.

Het blijkt ook dat het door de VVD gesteunde beleid van het kabinet op sociaal-economisch gebied zijn vruchten begint af te werpen.

De verlaging van ook de kortlopende Ziektewet-uitkering naar 75% respectievelijk 70% is alleszins te rechtvaardigen ten opzichte van de kortingen op langlopende uitkeringen. Gebeurt dit niet dan is bij handhaving van de financiële taakstelling van het kabinet het alternatief verlaging van sociaal minimum.

Het heffen van een premie over het ziekengeld en de flankerende maatregel voor eigen risicodragers wordt door de VVD gesteund. Tegenover (uitkerings-)rechten dienen immers ook premieplichten te staan. Wel moet het probleem van dubbele franchise toepassing ten spoedigste worden opgelost.

De VVD is niet tegen een minimum bescherming, maar wel tegen deze bescherming in de vorm van een minimum-dagloonbepaling in de sociale verzekeringswet, zeker wanneer die beperkt wordt tot gehuwde kostwinners. Conform het voortgangsverslag van de Europese Commissie inzake de derde richtlijn is de minimum-dagloonbepaling weliswaar niet in strijd met die richtlijn, deze is wel strijdig met de emancipatie doelstelling van dit kabinet. De VVD vindt dat de minimum bescherming moet geschieden via het „vangnet”.

De voorgestelde minimum-dagloonbescherming heeft bovendien grote uitvoerings-technische bezwaren en is bovendien fraude- en privacy gevoelig.

De VVD heeft in de schriftelijke voorbereiding de gedachte geopperd om de minimum-dagloonbepaling pas te laten gelden na 6 weken ziekte. Dat idee zou structureel zelfs een nog grotere „omhuizing” inhouden. Er treedt echter een verschuiving op naar de werkgevers, waarbij de rekening met name wordt gepresenteerd aan de ondernemers in het Midden- en Kleinbedrijf. Dit is beslist ongewenst gelet op de toch al moeilijke positie van de kleine ondernemers.

Daarom gaat de VVD nolens volens met het voorstel van het kabinet accoord, mits er een toezegging komt dat er op korte termijn ten principale in het parlement gediscussieerd kan worden over wat te doen met de minimum-dagloonbepaling in het kader van de stelselwijziging sociale zekerheid.

Deze ziektewetmaatregel was bedoeld om de voorwaarden te scheppen ten behoeve van lastenverlichting voor het bedrijfsleven. Indien de werkgevers „hun rug niet recht houden” is dat hun eigen verantwoordelijkheid.

Evenzeer is het de eigen verantwoordelijkheid van de

sociale partners om compensatie ziekengeld prioriteit te geven boven arbeidstijd-verkorting. Beiden moeten wel uit de beschikbare ruimte. Gaat men verder dan gaat dat ten koste van de werkgelegenheid.

Wat de VVD betreft is deze ziekwet slechts een eerste stap op weg naar een echte herziening. Die is volgens de VVD nodig in verband met een betere afstemming ziekwet – arbeidsongeschiktheidswet (ziektewet beperken tot een half jaar, eventueel dan zelfs geheel privatiseren; vraagt de VVD zich af?) en vanwege noodzakelijke volume-effecten (wederom het VVD-pleidooi voor invoering van één à twee verplichte wachtdagen), om het hoge vermijdbare verzuim – „baaldag” – tegen te gaan.

Het CDA heeft gepleit voor het wegnemen van wettelijke belemmeringen opdat het mogelijk wordt in de sfeer van bovenwettelijke afspraken onderscheid te maken tussen vakbondsleden en ongeorganiseerden.

Het CDA wil als het ware de vakbeweging uitnodigen om dat onderscheid te maken.

De VVD vindt dat het CDA de zaak omdraait. De sociale partners zullen hiermee moeten komen en pas dan is de VVD niet ongenegen mee te werken aan het wegnemen van mogelijke wettelijke belemmeringen, maar dan wel op vrijwillige basis.

Wat betreft de overgangsmaatregel wordt door sommigen gezegd dat deze zou ingrijpen in de contractvrijheid. Dit is volgens de VVD-fractie volstrekt onjuist.

De overgangsmaatregel is een voorziening om te voorkomen dat onbedoelde en ongewenste effecten door de aard van de CAO-bedingen (bijvoorbeeld 100% netto doorbetalen) automatisch worden afgewenteld op de werkgevers.

Deze overgangsmaatregel geldt niet voor CAO's gesloten na 1 november, voor de overige CAO's voorzover deze zijn afgelopen gedurende (her)onderhandelingsperiode.

Tijdens deze periode worden de kosten rechtvaardig verdeeld over werkgevers en werknemers.

(Voor nadere informatie: mr. G.B. Nijhuis, tel. 070-614911, tst. 2854.)

Begroting Nederlandse Antillen

De economische ontwikkelingen op de Nederlandse Antillen baart de VVD grote zorgen. De aangekondigde sluiting van de Lago-raffinaderij op Aruba en de dreigende sluiting van de Shell-raffinaderij op Curacao heeft een meedogenloos licht geworpen op de structurele problemen van de Antilliaanse economie. De jaar in, jaar uit door de VVD uitgesproken zorg over de volstrekt uit de hand gelopen Antilliaanse overheidsuitgaven en de noodzaak tot diversificatie van de Antilliaanse economie krijgen nu pas echt relief door het wegvallen van de inkomsten uit de olie-industrie en de zogenaamde financial offshore, waardoor met recht van een noodsituatie kan worden gesproken. Voor de Antilliaanse economie betekent dit een even grote klap als het wegvallen van de gehele Rijnmond-bedrijvigheid voor de Nederlandse economie zou betekenen.

„Niemand kan nu nog om de realiteit heen van de enorme begrotingstekorten en de dringende noodzakelijkheid van drastische sanering van de overheidsuitgaven” aldus VVD-woordvoester Erica Terpstra.

De VVD stelt zich op het standpunt dat Nederland de

Nederlandse Antillen op dit ogenblik niet in de kou mag laten staan, maar dat Nederland mag eisen dat daadwerkelijk binnen de korste keren orde op eigen zaken wordt gesteld als voorwaarde voor (tijdelijke) begrotingshulp. Mevrouw Terpstra vroeg expliciet om een door onafhankelijke deskundigen, met behulp van het IMF, op te stellen realistisch saneringsplan opdat er enige zekerheid kan worden gegeven dat dergelijke begrotingshulp niet gelijk staat aan het geld stoppen in een bodemloze put. Minister De Koning begroette deze suggestie zeer positief. Tegelijkertijd stelde de VVD dat bedoelde (tijdelijke) begrotings-noodhulp voor Aruba en straks mogelijk ook voor Curacao als de Shell inderdaad zou sluiten, door prioriteit-verschuiving betaald zal moeten worden binnen het ontwikkelingsplafond. „In de visie van de VVD dient vastgehouden te worden aan het Nederlandse standpunt dat het begrotingsplafond, vorig jaar nog verhoogd tot 5% van het Nederlands ontwikkelingsbudget, niet nog verder verhoogd kan worden. Dat is een hard standpunt maar in het licht van de schrijnende armoede in de Derde Wereld en de (ondanks de grote problemen) op de Antillen toch relatief veel betere omstandigheden, het enige standpunt dat wij kunnen innemen. Verhoging van het Antilliaanse ontwikkelingsplafond zou immers ten koste gaan van de hulp aan de allerarmsten in de Derde Wereld”.

Stimulering economisch productieve investeringen

De VVD bepleitte dat de reguliere hulp vanuit Nederland zich vooral moet richten op economische productieve projecten en een diversificatie van de Antilliaanse economie. Tijdens het laatste werkbezoek van een parlementaire delegatie aan de Nederlandse Antillen zijn de Nederlandse en Antilliaanse politici gezamenlijk gekomen tot een globale sterkte-zwakke analyse van de Antilliaanse economie en zijn enkele suggesties gedaan voor actie op de korte termijn. In navolging daarvan bepleitte mevrouw Terpstra steun aan een gemengde werkgroep van deskundigen buiten de politiek die op korte termijn een plan zou moeten uitwerken voor een Antilliaanse zogenaamde „operation bootstrap”. Gegeven de associatie van de Nederlandse Antillen met de EG en gegeven het Amerikaanse Caribbean Basin Initiative zouden incentives ontwikkeld moeten kunnen worden, opdat productieve investeringen en industriële bedrijvigheid van Nederlandse en Europese bedrijven op de Nederlandse Antillen tot de mogelijkheden gaan behoren met invoerrechten-vrije import in de VS en in West-Europa. Minister De Koning zegde de gevraagde steun toe.

Status aparte Aruba

Zoals bekend is tijdens de RTC van 1983 overeengekomen dat Aruba per 1 januari 1986 de status aparte binnen het Koninkrijk verkrijgt. Thans zijn twee vragen aan de orde:

1. Is, gezien de economische situatie, de status aparte nog wel wenselijk en zo ja,
2. Is, gezien de stagnatie in de politiek van de status aparte nog haalbaar?

Om met de laatste vraag te beginnen: de VVD is het eens met de Minister dat, als alles op alles wordt gezet, de noodzakelijke voorbereidingen nog op tijd afgerond kunnen worden. „Ten overvloede herhaal ik evenwel dat de VVD-fractie zich pas later dit jaar definitief zal kunnen uitspreken, wanneer meer zicht is op het al dan niet behoorlijk realiseren van de ten gevolge van de statuutswijziging intredende staatkundige en financieel-economische situatie en de daarbij behorende afspraken en regelgeving”, aldus mevrouw Terpstra. De eerste vraag, over de wenselijkheid van de status aparte, dient in de visie van de VVD allereerst beantwoord te worden door de Antilliaanse partners. „Onze inschatting is evenwel dat de politieke verhoudingen de

laatste jaren dusdanig zijn gepolariseerd dat de problemen er niet minder om worden indien de status aparte niet zal doorgaan, eerder nog vermeerderd", aldus de VVD. De Minister was het daar zeer uitgesproken mee eens.

Organisatie rechterlijke macht

De VVD-fractie was buitengewoon ongelukkig met de mededeling van de Minister dat hij tijdens de mini-conferentie twee weken geleden accoord was gegaan met de opzet van twee procureurs-generaal, waartegen de fractie zich reeds vorige week fel verzette. Juist op het gebied van garanties voor eenheid van rechtspraak en rechtszekerheid wenst de VVD er geen enkel misverstand over te laten bestaan dat het Openbaar Ministerie op de Nederlandse Antillen bij het gemeenschappelijk Hof van Justitie onder leiding dient te staan van een procureur-generaal. De motie Terpstra, mede-ondertekend door het CDA, PvdA en PSP, die de Minister met deze opdracht terugstuurt naar de onderhandelingstafel zal volgende week zeker worden aangenomen.

(Voor nadere informatie: E. Terpstra, tel. 070-614911, tst. 2118.)

Tweede vervolgnota grote steden

Na een kleine twee jaar werd bij de Uitgebreide Commissie Vergadering (U.C.V.) van 18 februari jl. de balans opgemaakt van het tot nu gevolgde „grote stedenbeleid". Een paar jaar geleden begon het besef door te dringen dat het met onze grote steden niet goed gaat. Een opdracht werd gegeven om de oorzaken daarvan op te sporen en te analyseren. Dat leidde tot het bekende Schuyt-rapport, waarin een reeks voorstellen werd gedaan om iets aan de gesignaleerde problemen te doen. Al met al bleek dat de politieke wil aanwezig was om een proces op gang te brengen waardoor in een gefaseerd programma in een aantal jaren concrete maatregelen zouden worden genomen ten behoeve van de grote steden. Men is het erover eens, dat die maatregelen moeten leiden tot een vergroting van de beleidsvrijheid van de betrokken gemeenten. Als algemene maatregelen te lang op zich laten wachten, dan is een voorrangorganisatie voor de grote gemeenten aanvaardbaar, opdat in een gefaseerd programma de bestuursbevoegdheden van de grote steden zullen kunnen worden verruimd.

De afgelopen jaren is weliswaar een verhelderende discussie gevoerd over de bestuursvorm van de grote steden. Daaruit heeft geresulteerd dat het model van de stadsprovincie een illusie is. De grote steden kunnen wel meer bevoegdheden krijgen, die bijvoorbeeld elders door de provincie worden uitgeoefend: de provincie-vrije of provincie-arme stad.

Niettemin is de balans van het grote stedenbeleid negatief. Er ligt geen gefaseerd programma van voorgenomen maatregelen voor. De nota ademt geen dynamiek meer uit, maar veeleer bureaucratisch gepriegel. Goede beleidsaanzetten zijn er voor het welzijns- en milieubeleid, maar voor andere terreinen niet.

De financiële positie van de grote steden is zeer zorgelijk (geen sluitende begrotingen; Amsterdam met de Stopera; Utrecht met een groot tekort). Hoe kan worden voorkomen dat een grote stedenbeleid de mist ingaat, door opdoemend financieel onvermogen van de grote steden, zo vroeg de woordvoerder zich af.

Maatregelen

De VVD-fractie is van mening dat moet worden teruggegaan naar de oorspronkelijke doelstelling van het beleid: stap voor stap het bestuursinstrumentarium van de grote steden bij voorrang te versterken. Omdat bevoegdheden grotendeels in wetten vastliggen, is een systematisch wetswijzigingsprogramma nodig. De vakministers zullen dit gestalte moeten geven, maar de minister van Binnenlandse Zaken moet de zaak op poten zetten. Er moet nu spoedig zo'n wetgevingsschema komen. Als zo'n aanpak niet lukt, laten de grote steden dan de Kamer voorzien van initiatiefswetsvoorstellen. Het is tijd voor een doorbraak van de impasse.

De grote steden moeten ook zelf hun bestuurskracht vergroten. Een verbreding van de politieke basis van sommige colleges van B. en W. zal een evenwichtig beleid ten goede komen.

De provincies

Het betrekken van de provincies bij het beleid met het oog op het overhevelen van rijks- en provinciale bevoegdheden naar de grote steden is hoopgevend. Maar ook hier zal men niet om wetswijzigingen heen kunnen. De VVD vroeg de regering hierover een spoedige besluitvorming te bevorderen. In Zuid-Holland en Utrecht is men op dit vlak inmiddels goed bezig. In Noord-Holland daarentegen is men het verregaand oneens. Uit correspondentie blijkt, dat het de grootse plannen van Amsterdam om tot een stadsprovincie te komen zijn, die overeenstemming met de provincie blokkeren.

Minister Rietkerk zou Amsterdam echter nu toch eens duidelijk moeten maken dat het model van een stadsprovincie niet in het beleid past.

(Voor nadere informatie: mr. J.G.C. Wiebenga, tel. 070-614911, tst. 2092.)

Nieuws uit het Europees Parlement

Irina Grivnina

Irina Grivnina, de Russische dissidente voor wie de VVD-Tweede Kamerfractie zich herhaaldelijk heeft ingezet, krijgt steun uit Europa. In oktober 1984 had het Europees Parlement al een motie van Gijs de Vries en Simone Veil aangenomen, waarin het Parlement een beroep deed op de Russische autoriteiten om mevrouw Grivnina een uitreisvisum te geven. Nu heeft ook de Europese Commissie verklaard zich te zullen inspannen voor Irina's vertrek uit de Sovjet-Unie. De liberale Commissaris Willy de Clercq antwoordde dat op vragen van De Vries. „De Commissie heeft reeds eerder haar bezorgdheid geuit over de psychiatrische praktijken die in de Sovjet-Unie voor politieke doeleinden worden toegepast. (Mevrouw Grivnina heeft deze praktijken aan de kaak gesteld), en staat volledig achter de initiatieven van het Europese Parlement om iedere schending van de bepalingen in de slotakte van Helsinki aan de kaak te stellen", aldus De Clercq. Zoals bekend wil Irina Grivnina zich met haar gezin in Nederland vestigen, en is daartoe onder andere door Ed Nijpels uitgenodigd.

(Voor nadere informatie: drs. G.M. de Vries, tel. 070-647447.)

Landbouwprijzen

12 Januari heeft Commissaris Andriessen aan het Europees Parlement kenbaar gemaakt wat de voorstellen zijn

van de Europese Commissie voor de landbouwprijzen tijdens de periode 1985/1986.

Ten eerste wil de Commissie zich houden aan de lijn die is uitgestippeld in 1984. Dan stelt zij zich voor de prijzen voor deficitaire produkten te verhogen, daarentegen de zogenaamde „overschotten” af te bouwen.

Het gemeenschappelijk landbouwbeleid moet in stand worden gehouden, vooral terwille van de eenheid van de markt. De Landbouwcommissie echter, verwerpt in zijn rapport, categorisch alle voorstellen van de Europese Commissie. Zij wil de landbouwprijzen gemiddeld met 5% verhogen.

Dit ondanks het feit dat twee Commissarissen, de heer Andriessen van Landbouw en de heer Chritophersen van de Begroting, tijdens de discussies herhaaldelijk betoogden dat het verhogen van de landbouwprijzen geen haalbare kaart is.

Dat gaf de heer Daniel Ducarme, liberaal, aanleiding scherp te stellen dat in de voorstellen van de Europese Commissie, men slechts was uitgegaan van de begroting, zonder rekening te houden met de structurele aspecten van de landbouw, het handelsbeleid, herziening van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, de internationale situatie en het belang van de Gemeenschap. Men let te veel op het geld, misschien te weinig op de mensen.

(Voor nadere informatie: ir. H.K.J. Louwes, tel. 05969 - 1504.)